

European Year for **Active Ageing** and **Solidarity between Generations 2012**

2012 - Evropsko leto aktivnega staranja in solidarnosti med generacijami

“Podaljšanje življenja brez kvalitete življenja je prazna nagrada. Pričakovano zdravje je pomembnejše kot pričakovano življenje”
(Dr. Hiroshi Nakajima, Generalni direktor Svetovne zdravstvene organizacije, 1997).

Mineva že 10 let, odkar je generalna skupščina Združenih narodov sprejela Internacionalni plan aktivnosti, povezanih s starostjo, s ciljem dodati življenje letom, ki so bila dana življenju. Ob 10. obletnici tega dogodka je Evropska unija razglasila leto 2012 za Evropsko leto aktivnega staranja in solidarnosti med generacijami.

Aktivno staranje je po definiciji Svetovne zdravstvene organizacije (WHO) opredeljeno kot proces izboljšanja možnosti za zdravje, sodelovanje in varnosti s ciljem, da se izboljša kvaliteta življenja starajočih se ljudi.

Sprememba starostne strukture prebivalstva je posledica podaljšane življenjske dobe in zmanjšanja rodnosti. Je rezultat sodobne medicine, zlasti zmanjšane umrljivosti po 70. letu starosti in zmanjšane umrljivost novorojenčkov.

Staranje prebivalstva postaja eden največjih socialnih in ekonomskih izzivov 21. stoletja. Po podatkih Eurostata se bo delež prebivalstva, starega 65 ali več let, povečal iz 17,1 % v l. 2008 na več kot 20 % v letu 2025 in na 30 % v letu 2060. Še posebej se bo povečal delež prebivalstva, starejšega od 80 let. Razmerje med aktivnim prebivalstvom, to je v

2012 - European Year for Active Ageing and Solidarity between Generations

“Increased longevity without quality of life is an empty prize. Health expectancy is more important than life expectancy”
Dr Hiroshi Nakajima, Director General, WHO, 1997.

It has been 10 years since the General Assembly of the United Nations passed the International Plan of Action on Ageing. At the tenth anniversary of this event, the European Union announced that 2012 would be the European Year of Active Ageing and Solidarity between Generations.

“Active ageing” is defined by the World Health Organization as optimizing opportunities for health, participation and security to enhance quality-of-life (QoL) as people age.

Changes in the age structure of the population are a consequence of longer life expectancy (LE) and reductions in fertility rate. This phenomenon is a result of modern medicine, in particular decreases in mortality for newborns and people aged >70 years.

Population ageing is becoming one of the biggest social and economic challenges of the twenty-first century. According to Eurostat data, the proportion of the population aged >65 years will increase from 17.1% in 2008 to >20 % in 2025 and to 30% in 2060. In particular, the proportion of the population aged >80 years will increase. The ratio

starosti od 15 do 64 let, v primerjavi z neaktivnim prebivalstvom, to je prebivalstvo, staro 65 ali več let, ki je danes 4 : 1, se bo v letu 2050 spremenilo v razmerje 1 : 2. To pa pomeni nove zahteve in spremembe, povezane s povečanim številom starejših ljudi glede na njihove zahteve in potrebe.

Strah pred staranjem je povezan s strahom po odvisnosti, po omejeni sposobnosti za vsakodnevna opravila in bolečino. Starejši ljudje potrebujejo drugačno zdravstveno oskrbo, potrebna je sprememba zdravstvenega sistema. Glavni kazalec za oceno aktivnega staranja je kazalec let zdravega življenja (HLY), ki združuje pričakovano življenjsko dobo oz. umrljivost in zdravstveno stanje oz. invalidnost in je splošni kazalec, kako dolgo bodo ljudje kljub starosti ohranili zdravje.

Slovenija v tem procesu ni izjema. Po poročilu EHMU (European health expectancy monitoring unit), ki je bilo objavljeno septembra 2011, se je pričakovana starost (life expectancy, LE) pri 65 letih v Sloveniji v obdobju od 1998–2008 pri ženskah povečala za 2,5 leti, pri moških za 2,4 leta. V l. 2008 je bila LE pri 65 letih starosti v Sloveniji 20,5 let za ženske in 16,4 leta za moške. LE je bila za oba spola od leta 1995 do 2001 pod evropskim povprečjem, se pa razlika manjša.

Kazalec let zdravega življenja (HLY, Healthy Life Years) je bil pri starosti 65 let za ženske 9,3 leta (45 %) brez vsake omejitve aktivnosti, 6,2 leti (30 %) z zmerno omejitvijo in 5,1 leto (25 %) s hudo omejitvijo od skupnih 20,5 let. Moški pri 65 letih so preživeli 9,2 leti (56 %) brez omejitve v aktivnosti, 3,9 let (24 %) z zmerno omejitvijo in 3,3 leta (20 %) s hudo omejitvijo od pričakovanih 16,4 let. Čeprav ženske preživijo več let brez kroničnih bolezni in omejitev aktivnosti, pa preživijo daljše obdobje svojega življenja z večjimi zdravstvenimi težavami oz. z večjimi omejitvami vsakodnevnih aktivnosti.

Staranje ima danes drugačen pomen, kot ga je imelo pred leti. Veliko starejših se še počuti družbeno koristnih in želi prispevati svoj delež v družbi. Aktivno staranje pomeni, da tudi starejši lahko živijo polno življenje, da so družbeno koristni, potrebni in neodvisni. Vendar pa je zanje včasih potrebno poskrbeti na različnih področjih. Aktivno staranje pomeni, da izboljšujemo fizično, socialno in duševno zdravje starejših in jim tako omogočamo enakopraven

between the “active population” (aged 15–64 years) in comparison with “non-active population” (aged ≥ 65 years), which today is 4:1, will change to 1:2 in 2050. Hence, new demands and changes associated with an increased number of elderly individuals according to their requirements and needs will emerge.

The fear of ageing is linked to the fear of dependence, limited ability to undertake everyday activities, and pain. The elderly need different types of healthcare, so changing the healthcare system is necessary. The main indicator for assessing active ageing is the Healthy Life Years Indicator (HLY) Indicator. This measurement tool combines LE or mortality and health state or disability. It is a general indicator of how long people can maintain their health despite their age.

Slovenia is no exception to population ageing. According to a report from the European Health Expectancy Monitoring Unit in September 2011, the LE in Slovenia at age 65 years from 1998 to 2008 for women was increased by 2.5 years and for men by 2.4 years. In 2008 in Slovenia, the LE at age 65 years was 20.5 years for women and 16.4 years for men. The LE for both sexes from 1995 to 2001 was below the European average but the divergence is decreasing.

The Healthy Life Years Indicator for women indicated 9.3 years (45%) without self-reported long-term activity limitations, 6.2 years (30%) with moderate limitations, and 5.1 years (25%) with severe limitations from the expected 20.5 years. Men aged 65 years have lived 9.2 years (56%) without self-reported long-term activity limitations, 3.9 years (24%) with moderate limitations, and 3.3 years (20%) with severe limitations from the expected 16.4 years. Although women live more years without chronic illnesses and activity limitations, they live a longer period of their lives with greater health problems or greater limitations to everyday activity.

The meaning of ageing has changed over the years. Many elderly individuals still feel socially useful and want to contribute to society. Active ageing means that the elderly can live a full life; they can be socially useful, needed and independent. However, they sometimes have to be taken care of in different areas. Active ageing means improving

položaj v družbi in čim večjo neodvisnost. Istočasno pa je potrebno oblikovati družbo, v kateri bodo enakopravno zastopane vse starostne skupine z vsemi potrebami. Sožitje med generacijami je nujna potreba v reševanju novo nastale situacije. Vsak izmed nas mora prispevati k izboljšanju in rešitvi te situacije. Sprememba starostne strukture prebivalstva pomeni nove izzive za vse starostne skupine v želji, da druga drugo razumejo, spoštujejo, podpirajo in tako omogočijo skupno sobivanje vseh.

Našteto pa pomeni spremembo odnosa do starejših, do spoštovanja njihovih potreb. Potrebne so nove ekonomske in sociološke rešitve sodobne družbe. Starostniki ne smejo biti več nujno zlo sodobne družbe, ampak njen aktivni del. V veliki meri morajo skrbeti sami zase ob podpori vseh ostalih starostnih skupin in celotne družbe. Sprememba v starostni strukturi prebivalstva predstavlja nove izzive na številnih področjih in zahteva številne aktivnosti za podaljšanje let zdravega življenja starostnikov. Tudi znanost in raziskave na področju staranja in izboljšanja zdravja morajo prispevati k boljši kvaliteti življenja in krajšemu obdobju težje invalidnosti in odvisnosti na koncu življenja.

Leto 2012 je leto, ko lahko vsi kot celota in kot posamezniki sodelujemo pri uresničevanju tega cilja, cilja sožitja več generacij. Družba, v kateri se bodo različne starostne skupine počutile varno in koristno, je končni cilj leta, ki prihaja. Pomagajmo in sodelujmo, da se to uresniči! Dodajmo starosti njeno vrednost! Ne nazadnje, pot je samo ena.

Adolescentis est maiores natu vereri.
Spoštovanje starejših je vrlina mladih.

Dušica Pahor
odgovorna urednica

the physical, social and mental health of elderly subjects in such a manner that they are enabled equal status in society and have as much independence as possible. Simultaneously, creating a society in which all age groups and their needs are equally represented is important. Cohabitation between generations is a necessity in such a scenario. We must all contribute to the improvement and the solution for this scenario. Changes in the age structure of populations means new challenges for all age groups in the desire for mutual understanding, respect and support.

All of the points mentioned above indicate a change in attitudes towards the elderly and respect for their needs is required. New economic and social solutions for modern society are necessary. The elderly should not be considered a "burden" on modern society but instead an active part of such a society. They have to take care of themselves with the support of all other age groups. Changes in the age structure of populations represents new challenges in many areas, and requires many activities for increasing the number of healthy years of elderly individuals.

Next year, groups and individuals can work together at realizing the aim of inter-generational cohabitation. A society in which different age groups feel safe and useful is the ultimate aim of the European Year of Active Ageing and Solidarity between Generations. Let us help and work together to realize this noble goal.

Adolescentis est maiores natu vereri.
Respect of elders is a virtue of youth.

Dušica Pahor
Editor-in-Chief

REFERENCES

1. United Nations A/RES/46/91. Implementation of the International Plan of Action on Ageing and related activities, 74th plenary meeting, 1991.
2. World Health Organization. The uses of epidemiology in the study of the elderly: Report of a WHO Scientific Group on the Epidemiology of Aging. Geneva: WHO, 1984 (Technical Report Series 706).
3. Moravec Berger D., Zupanic T., Lavtar D. Novi Kazalnik Zdravja: "Leta zdravega življenja"/New Indicator of Health: "Healthy life years" (HLY) 18th Statistical Days: Intergenerational solidarity - challenge facing modern societies. Radenci, Slovenia, Statisticni Dnevi; 2008.
4. European Parliament 7 July 2011 European Year 2012 of Active Ageing and Solidarity between Generations (EY2011). Available at: <http://ec.europa.eu/social/ey2012main.jsp?langId=sl&catId=970&newsId=1052&furtherNews=yes>
5. EHEMU Country Reports Issue 4 - September 2011, Health Expectancy in Slovenia.

European Year for **Active Ageing**
and **Solidarity between Generations 2012**

